

SAŽETAK PRESUDE

RAMDA PROTIV FRANCUSKE OD 19. PROSINCA 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 78477/11

*Dvije presude kojima je podnositelj zahtjeva osuđen
utemeljene su na različitom činjeničnom stanju*

ČINJENICE

Godine 1995. u Parizu je počinjeno osam terorističkih napada u koje je bila uključena Naoružana islamska grupa (GIA). Istraga o napadima dovela je do uhićenja više osoba, u konačnici i podnositelja zahtjeva. Podnositelj je bio pripadnik Islamske fronte spasa (FIS), koji je napustio Alžir te se nastanio u Londonu, gdje je navodno bio čelnik GIA-e za Ujedinjeno Kraljevstvo. Podnositelj je uhićen 2005. godine i predan francuskim vlastima.

Presudom Kaznenog suda u Parizu podnositelj je osuđen zbog kaznenog djela terorističkog udruženja i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina i doživotno protjerivanje iz Francuske. Žalbeni sud potvrdio je presudu dana 18. prosinca 2006. godine, te detaljno naveo i analizirao sve relevantne činjenice. U obrazloženju je detaljno analizirao čitavu operaciju koju je poduzela GIA-a te istaknuo podnositeljevu ulogu u GIA-i, obrazlažući kako je podnositelj bio glasnogovornik GIA-e u Europi i njezin glavni propagator izvan Alžira koji je imao stratešku ulogu u organizaciji i njezinoj londonskoj ćeliji.

U kasnijim postupcima pred Porotnim sudom¹ (u kojem su svi članovi bili profesionalni suci) podnositelju i drugim okrivljenicima je suđeno za kaznena djela udruživanja radi počinjenja ubojstva, pokušaja ubojstva, uništenje ili oštećenje imovine eksplozivnim napravama što je dovelo do smrti i tjelesnih oštećenja drugih osoba, sve u okviru terorističkog udruženja, a koja kaznena djela su počinjena za vrijeme tri konkretna teroristička napada u Parizu i to 25. srpnja te 6. i 17. listopada 1995. godine. Podnositelj zahtjeva osuđen je na doživotnu kaznu zatvora.

U žalbenom postupku sud je morao odgovoriti na 63 pitanja o krivnji podnositelja za pojedina kaznena djela koja su mu stavljena na teret, i u kojim pitanjima su precizno navedeni mjesto i vrijeme počinjenja njihovog počinjenja, te imena žrtva i ozljede koje su pretrpjele, kao i nastala materijalna šteta.

Dana 13. listopada 2009. godine Žalbeni porotni sud² je podnositelja proglasio krivim za kaznena djela koja su mu stavljena na teret i osudio ga na doživotnu kaznu zatvora i protjerivanje iz Francuske.

¹ La cour d'assises

² La cour d'assises d'appel

PRIGOVORI

Pozivajući se na pravo na pošteno suđenje iz članka 6. Konvencije podnositelj zahtjeva je tvrdio da je obrazloženje presude Žalbenog porotnog suda bilo nedostatno. Pozivajući se na članak 4. Protokola br. 7. uz Konvenciju (ne bis in idem) podnositelj zahtjeva je tvrdio da je dva puta kažnjen za isto djelo.

ODLUKA SUDA

Članak 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

U ovom predmetu Porotni sud bio je sastavljen isključivo od profesionalnih sudaca. Sud je naglasio kako profesionalni suci u svojim odlukama moraju pružiti dovoljno jasno obrazloženje svojih odluka. Međutim, dostatnost obrazloženja ovisi o prirodi odluke koju donose i posebnim okolnostima predmeta, što treba procijeniti prema načelima koja su utvrđena u presudi *Taxquet protiv Belgije*.

Sud je najprije utvrdio da su svi okrivljenici, uključujući podnositelja, pravilno informirani o optužbama protiv njih, te da su imali sva jamstva koja im garantira kazneni postupak u Francuskoj.

Nadalje, Sud je ocijenio da je riječ o kompleksnom postupku, s većim brojem okrivljenika i kaznenih djela. Riječ je o tri različita teroristička napada za koje su optužnice bile detaljno obrazložene. Tijekom prvostupanjskog postupka okrivljenici su imali priliku izjasniti se o optužbama, iznijeti svoju obranu te su dobili odgovarajuće obrazloženje o osudi. Što se tiče pitanja na koja je morao odgovoriti Žalbeni sud, Sud je utvrdio da su osim informacija o mjestu i vremenu napada, žrtvama i njihovim ozljedama te o nastaloj šteti, navedena pitanja odnosila na to je li podnositelj djelovao s namjerom, je li poticao druge na počinjenje kaznenih djela, je li pomagao u pripremi izvršenja kaznenih djela i davao upute o načinu izvršenja. Na 61 od 63 pitanja Žalbeni sud je s većinom glasova odgovorio potvrdno. Sam podnositelj nije predlagao nikakve izmjene pitanja, niti je predložio da se postave neka druga pitanja. Sud je ocijenio da broj i preciznost postavljenih pitanja bio dovoljan temelj na kojem se mogla temeljiti odluka.

Imajući u vidu optužnice za tri različita teroristička napada, rasprave pred prvostupanjskim i žalbenim sudom, kao i detaljna pitanja na koja je odgovorio žalbeni sud, Sud je zaključio kako je podnositelj zahtjeva mogao razumjeti zbog čega je osuđen.

Ne bis in idem

Sud je ponovio pozivajući se na *presude Zolotukhin protiv Rusije i A. i B. protiv Norveške* kako se članak 4. Protokola 7. mora tumačiti na način da zabranjuje novo suđenje ili kažnjavanje na temelju istih činjenica.

U prvom postupku, podnositelj zahtjeva je osuđen za terorističko udruživanje. Kazneni sud u Parizu i Žalbeni sud u Parizu detaljno su obrazložili podnositeljevo sudjelovanje u terorističkoj organizaciji, te činjenice na temelju kojih su utvrdili da je podnositelj vodio

agenciju koja je financirala aktivnosti GIA-e u Francuskoj, a potom i činjenice koje su pokazivale da je podnositelj bio glasnogovornik GIA-e, da je organizirao njezine aktivnosti u Europi, da je bio njezin glavni propagator izvan Alžira te voditelj londonske ćelije koja je služila kao centralna točka za regrutiranje novih članova organizacije. Uz to, sudovi su istaknuli kako je podnositelj svjesno imao odlučujuću ulogu u europskoj strukturi GIA-e. Ona je uspostavljena s ciljem svrgavanja režima u Alžiru, a njezina se uloga sastojala u uspostavljanju mreže u Francuskoj i Belgiji te u pružanju potpore alžirskim ilegalnim borcima u pribavljanju oružja, streljiva i druge opreme, kao i pružanju pomoći ilegalnim borcima koji su pobjegli iz Alžira ili došli izvršiti teroristički napad.

U postupku pred Porotnim sudom podnositelj je optužen i osuđen za umiješanost u kaznena djela koja su počinjena prilikom tri konkretna teroristička napada. Te osude odnosile su se na posebna kriminalna ponašanja koja su bila usmjerena na postizanje određenih ciljeva i koja su ostvarena u obliku tri teroristička napada. U navedenoj presudi detaljno su navedene činjenice i dokazi na kojima se temeljio kazneni progon podnositelja, te su zasebno istaknute činjenice koje se odnose na svaki od tri teroristička napada.

Uspoređujući te dvije presude kojima je podnositelj zahtjeva osuđen, Sud je ocijenio da su utemeljene na detaljno opisanom i sasvim različitom činjeničnom stanju.

Stoga je Sud zaključio da podnositelj nije dva puta kažnjen za djelo koje proizlazi iz istih činjenica ili činjenica koje su u biti iste.

Zaključno, Sud je ponovio kako države članice imaju legitimno pravo zauzeti oštar stav prema počiniteljima terorističkih čina. Naglasio je kako kaznena djela udruživanja radi počinjenja ubojstva i pokušaja ubojstva zbog kojih je osuđen podnositelj predstavljaju povrede temeljnih prava iz članka 2. Konvencije, te kako države članice trebaju osigurati kazneni progon i kažnjavanje počinitelja takvih djela, imajući pritom u vidu poštivanje njihovih procesnih prava.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.